

بررسی کارکردهای سازوکار امنیتی بیمه در میان گندمکاران مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی استان فارس

دکتر منصور شاه‌ولی*، پروین خلیق‌زاده**، غلامحسین کرمی***

چکیده

کشاورزان، همواره باید از امکانات مادی و معنوی خویش برای پیشگیری از خطرهای پیشبینی‌ناپذیر و خسارت‌های بی‌شمار فعالیتهای کشاورزی، بهره‌گیرند. برای این منظور، طیف کمابیش گسترده‌ای از برنامه‌های گوناگون مدیریت ریسک پیشنهاد شده است و کشاورزان جوامع مختلف نیز، شیوه‌های گوناگونی را برای کاهش ریسک و ایجاد امنیت، به کار می‌گیرند. در این میان، انتخاب سازوکارهای امنیتی، مانند بیمه محصولات کشاورزی، عاملی است که می‌تواند از کشاورزان و محصولات آنها حمایت کند. در همین راستا، هدف این پژوهش نیز، بررسی کارکردهای سازوکار (مکانیسم) امنیتی بیمه، پیرامون رضایت شغلی و زندگی گندمکاران بوده است. این پژوهش، از نوع توصیفی - همبستگی است و به روش پیمایشی انجام گرفت. جامعه آماری مورد بررسی، کشاورزان گندمکار استان فارس بودند که به روش طبقه‌بندی و با فرمول کوکران، تعداد ۱۹۶ نفر از آنها به عنوان نمونه این تحقیق انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای بود که روایی محتوایی آن با بهره‌گیری از نظرهای متخصصان و پس از به کار بستن اصلاحات بایسته، به تأیید رسید و پایایی آن نیز با مطالعه راهنما و از راه ضریب آلفای کرونباخ $0/63$ تا $0/85$ به دست آمد. نتایج برگرفته از این پژوهش نشان داد که «نگرش پیرامون پرداخت بیمه»، با هر دو متغیر «رضایت شغلی» و «رضایت از زندگی»، دارای رابطه مثبت و معنیداری است. همچنین، میزان بالاتر رضایتمندی شغلی و رضایت از زندگی و نگرش مثبت در زمینه سازوکار امنیتی بیمه در گندمکاران مناطق روستایی توسعه‌یافته، گویای نیاز و بایستگی توجه برنامه‌ریزان به ابعاد توسعه در مناطق محروم‌تر روستایی است تا آنان برای برگزیدن سازوکار امنیتی بیمه، بیشتر ترغیب شوند. به همین منظور، پیشنهادهایی در پایان مقاله، ارائه می‌شود.

کلیدواژه‌ها:

بیمه کشاورزی، سازوکار امنیتی (مکانیسم امنیتی) رضایت از زندگی، رضایت شغلی، گندمکاران، استان فارس.

مقدمه

با وجود پیشرفتهای بخش کشاورزی در سالهای اخیر، شوربختانه، هنوز تولیدکنندگان این بخش، از امنیت اقتصادی بایسته، برخوردار نیستند که یکی از علت‌های برجسته آن، ویژگی‌های خود فعالیتهای کشاورزی است. وابستگی بی‌اندازه این بخش به طبیعت و شرایط پیشبینی‌ناپذیر محیطی، راهیابی عوامل ناامن و مخاطره‌آمیز را به فرایند تولید محصولات کشاورزی به دنبال دارد؛ در حالی که چنین مخاطره‌هایی، بر دیگر بخشهای اقتصادی، تا این اندازه تأثیر نمی‌گذارد (۱۸). آسیبها و خسارتهای وارد شده به بهره‌برداران کشاورزی، بر اثر رویدادهایی همچون سیل، تگرگ، بارانهای تند، خشکسالی، گرما و سرمای شدید، باد، توفان، بیماریها، آتشسوزی و مانند آن، بسیار زیاد و گاهی، محاسبه ناشدنی است (۱۲). این در حالی است که ایران، دهمین کشور بلاخیز جهان شناخته شده است و از مجموع ۴۰ نوع بلاهای طبیعی ثبت شده در جهان، ۳۱ نوع آن در ایران، روی می‌دهد که نشاندهنده دامنه گسترده مخاطره‌های تأثیرگذار بر فعالیتهای کشاورزی است (۵).

رخدادن هر یک از خطرهای پیشگفته می‌تواند در سطح خرد، کشاورزان را از ثبات درآمد، بی‌بهره سازد و در سطح کلان نیز، منابع غذایی را از چرخه تولید و مصرف، بیرون کند؛ از همین رو، وظیفه مدیران و کشاورزان است که این خطرها را شناسایی کنند و امکانات مادی و معنوی کشور را برای پیشبینی و پیشگیری از رخدادن یا کاهش اثرهای آنها به‌کار گیرند (۱۳). در این راستا و برای مهار یا کاهش اثرهای منفی انواع مخاطره‌ها در انجام فعالیتهای کشاورزی، طیف کمابیش گسترده‌ای از سیاستها، برنامه‌ها، روشها و ابزارهای گوناگون مدیریت ریسک وجود دارد و کشاورزان جوامع مختلف نیز، برای رویارویی با خطرهای طبیعی، اجتماعی و اقتصادی محیط کشاورزی و کاهش ریسک و ایجاد امنیت، از شیوه‌هایی گوناگون، بهره‌گیری می‌کنند (۲۸).

در این میان، بیمه، مطمئن‌ترین سازوکار (مکانیسم) احساس امنیت برای تولیدکنندگان محصولات کشاورزی به‌شمار می‌رود. سالم نگاهداشتن چرخه زندگی اقتصادی جامعه از راه حفظ سرمایه‌های ملی، پدید آوردن شرایط و فضای امن برای جذب سرمایه در این بخش، رونق بازرگانی بین‌المللی و موفقیت در اجرای پروژه‌های مختلف توسعه کشاورزی (۶)، تأمین عدالت اجتماعی، رویارویی با فقر و آسیب‌پذیری کشاورزان و بهره‌برداران خرد و متوسط، از راه تضمین ثبات درآمد تولیدکنندگان و در نهایت، کمک به فراهمسازی مشارکت گسترده کشاورزان در توسعه پایدار کشاورزی، مهمترین کارکرد بیمه محصولات کشاورزی است (۲).

از سویی، احساس خرسندی و رضایت از جنبه‌های مختلف زندگی و شغل نیز، از عوامل مؤثر بر نگرش مثبت افراد درباره جهانی است که در آن زندگی می‌کنند. رضایتمندی از زندگی و شغل، زمینه‌ساز پراکنش و گسترش رضایت آن به قلمروهای گوناگون اقتصادی، اجتماعی،

سیاسی و فرهنگی است. از دیگر سو، افزایش تنش و چالش‌های رفتاری، نومی‌دی، اضطراب، افسردگی و مانند آن، از جمله پیامدها و اثرهای منفی نارضایتی از زندگی و شغل در سطح خرد است که در سطح میانی و کلان نیز، پیامدهایی همچون کاهش روحیه مشارکت جمعی، تعاون، اعتماد و انسجام اجتماعی را به دنبال خواهد داشت (۱۴).

بنیادهای نظری و پیشینه پژوهش

بیمه، سازوکار امنیت‌بخش کشاورزی

بخش کشاورزی از دیدگاه ویژگیهای ساختاری و نقش برجسته‌ای که در فرایند توسعه کشور دارد، از اهمیت فراوانی برخوردار بوده و مهمترین ثروت ملی و تأمین‌کننده نیازهای غذایی مردم و مواد خام صنایع کشور است. همچنین، استقلال نسبی و حداقل وابستگی به منابع ارزی، وجود منابع بالقوه و بالفعل و شرایط آب‌وهوایی متنوع برای تولید انواع محصولات کشاورزی، از دیگر مزیت‌های این بخش است (۲).

کشاورزی، به‌عکس دیگر فعالیتهای اقتصادی، به‌دلیل داشتن ارتباط مستقیم با طبیعت، همواره با چالشها و پیشامدهای ناشناخته و پیشبینی‌ناپذیر طبیعی روبه‌روست که در چنین شرایطی، با کاهش تولید و درآمد نیز، روبه‌رو می‌شود و با تکرار آن، قدرت سرمایه‌گذاری دوباره از کشاورزان، گرفته می‌شود (۱۲). از آنجا که کشاورزان خرد و متوسط، توان مالی محدودی دارند و همه دارایی خود را در هر دوره از تولید و بهره‌برداری به‌کار می‌گیرند، سازوکار بیمه محصولات کشاورزی، امنیت بیشتری را برای تولیدکنندگان محصولات کشاورزی فراهم می‌آورد و از مخاطره‌های تولید نیز، می‌کاهد (۱۸).

در ایران، نخستین بار، با تشکیل صندوق امداد روستاییان، مصوب ۱۳۵۳ و سپس، طرح ایجاد صندوق بیمه محصولات کشاورزی، مصوب ۱۳۵۵، زمینه‌های شکلگیری بیمه محصولات کشاورزی در ایران پایه‌ریزی شد. پس از انقلاب اسلامی، فعالیتهای بیمه، به‌عنوان نیازی گریزناپذیر مورد تأکید قرار گرفت و مقرر شد، اقدامهای بایسته در راستای به‌انجام رساندن این اندیشه، آغاز شود. در همین راستا، از شهریورماه ۱۳۶۰، نخستین کارگروه بیمه کشاورزی در وزارت کشاورزی وقت، تشکیل شد و اقدامهایی را در مورد اجرای مقررات بیمه محصولات کشاورزی و ارائه الگوی اجرایی سازگار با بخش کشاورزی انجام داد. آنگاه، در راستای بایستگی و گذاری اجرای عملیات بیمه با ضمانت اجرایی و استمرار مناسب به یک سازمان مالی قدرتمند، مانند بانک کشاورزی، قانون بیمه محصولات کشاورزی در سال ۱۳۶۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و سرآغاز تحولی نوین در حمایت از بخش کشاورزی شد. برپایه این قانون، به‌منظور بیمه کردن انواع محصولات کشاورزی، دام، طیور، زنبورعسل، کرم‌ابریشم و آبیان در برابر خسارتهای برخاسته از پیشامدهای طبیعی و رویدادهای قهری همچون تگرگ، توفان، خشکسالی، زمینلرزه (زلزله)، سیل، سرمازدگی، یخبندان، آتشسوزی، آذرخش (صاعقه)، آفتها و

بیماریهای گیاهی عمومی و قرنطینه‌ای، بیماریهای واگیر جانوری عمومی و قرنطینه‌ای، صندوق بیمه محصولات کشاورزی، برای دستیابی به هدفها و سیاستهای بخش کشاورزی، تأسیس شد (۷).

رضایت شغلی

شغل، یکی از جذابترین موضوعهای اجتماعی است، زیرا بخشی مهم از زندگی روزانه فرد را تشکیل می‌دهد و می‌تواند برای بسیاری از افراد، منبع رضایت و برای بسیاری دیگر، سبب ناخرسندی باشد. (۲۵). از سویی، یکی از مواردی که در مناطق روستایی باید مورد توجه قرار گیرد، وجود نیروی انسانی کارآمد است؛ به همین دلیل، امروزه در بیشتر کشورها، نیروی انسانی و چالشهای مرتبط با آن، در سرفلوحه برنامه‌های توسعه روستایی قرار دارد. نیروی انسانی، هنگامی با رغبت و انگیزه مناسب فعالیت خواهد کرد که نسبت به شغل خود، احساس رضایت کند. رضایت شغلی نیز، در گرو ارضای نیازهای فرد شاغل و فراهم شدن نیازهای مادی و روانی وی است (۱۵). به‌طور کلی، رضایت شغلی، از عوامل مؤثر بر موفقیت شغلی است که باعث افزایش کارایی و احساس رضایت فرد می‌شود.

رضایت شغلی، یک مفهوم انتزاعی است که از احساسهای درونی شخص سرچشمه می‌گیرد و از دو دیدگاه درونی و بیرونی، درخور بررسی است (۳۱). رضایت درونی، از دو منبع به دست می‌آید: نخست، احساس لذتی که تنها از اشتغال داشتن به کار و فعالیت، از آن فرد می‌شود و دوم، لذتی که بر اثر مشاهده پیشرفت و یا انجام شماری از مسئولیتهای اجتماعی و به فعل رساندن تواناییهای بالقوه، به فرد دست می‌دهد. رضایت بیرونی نیز، با شرایط اشتغال و محیط کار ارتباط دارد. رضایت کلی، نتیجه برهمکنش یا تعامل رضایت درونی و بیرونی است (۱۱).

رضایت شغلی، میزان احساسات کلی مثبتی است که افراد، پیرامون شغلشان دارند (۲۲). به دیگر سخن، حالت عاطفی مثبت یا خوشایندی است که در نتیجه ارزیابی فرد درباره شغل یا تجربه‌های شغلی خود، به دست می‌آید (۲۵). بررسی پیشینه نگاشته‌های مرتبط با رضایت شغلی نشان می‌دهد که مشارکت در تصمیمگیریها و مسئولیت‌پذیری، با رضایت شغلی، رابطه مثبت و معنیداری دارد و هرچه فرد از همبستگی گروهی بالاتری در سازمان برخوردار باشد، از شغل خود نیز، راضی‌تر است. ولی هرچه بیگانگی از محیط کار در سازمان بیشتر شود، رضایتمندی شغلی نیز، کاهش می‌یابد (۱۷).

رضایت از زندگی

رضایت از زندگی، نشاندهنده نگرش مثبت فرد درباره جهانی است که در آن زندگی می‌کند و در واقع، همان احساس خشنودی است که در پی دستیابی به آن، زمانی نه چندان کوتاه را سپری می‌کند. رضایت، ارتباطی فراگیر و دوسویه با نیاز دارد، به‌گونه‌ای که در توصیف آن

نمی‌توان نیاز را نادیده گرفت. در یک جامعه، هم نیاز و هم رضایت، پیرو عوامل گوناگونی است که در گذر زمان تغییر می‌کنند. ناهمخوانی میان هدفها، گرایشها و نیازها، در پدید آمدن ناراضیاتی مؤثر است. ابعاد رضایت از زندگی نیز، دربردارنده تفریح، ازدواج، کار، استانداردهای زندگی، رفاقتها، خانواده، روابط و سلامت جسمانی است (۱).

رضایت از زندگی، یک ارزیابی کلی از کیفیت زندگی بر پایه سنج‌های (ملاک‌های) انتخاب شده است و همانا، مقایسه شرایط زندگی با سنج‌های شخصی افراد در هنگامی است که سطوح بالای رضایت از زندگی را تجربه می‌کنند و شرایط زندگی آنها با سنج‌هایی که خود تعیین کرده‌اند، همخوانی داشته باشد. رضایت از زندگی را می‌توان جامع‌ترین ارزیابی افراد از کیفیت زندگی خود در نظر گرفت (۲۱). کیفیت زندگی، موضوعی مرتبط با رضایت و مفهومی ذهنی و چندبعدی است و می‌توان آن را ادراک افراد از موقعیت خویش در نظام فرهنگی و ارزشی که در آن زندگی می‌کنند و در ارتباط با هدفها، انتظارها و استانداردهای آنها دانست (۲۸). کیفیت زندگی، دارای دو نمود یا جنبه عینی و ذهنی است. در نمود عینی، شاخص‌هایی مانند تولید اقتصادی، نرخ باسوادی و انتظار از زندگی را بدون ارزشیابی ذهنی افراد می‌توان سنجید؛ ولی در نمود ذهنی، کیفیت زندگی، وابسته به ابزار پیمایش و مصاحبه برای به‌دست آوردن ارزیابی پاسخگویان از تجربه‌های زندگی خود در چارچوب گزارش شخصی از رضایتمندی، شادی و رفاه است (۳۲).

عوامل گوناگونی در رضایت از زندگی نقش دارند. برای نمونه، می‌توان به عوامل شخصیتی (۲۰)، تعامل اجتماعی (۲۴)، سطح درآمد و طبقه اجتماعی (۲۳) و ایمان مذهبی (۲۷، ۳۰، ۳۳) اشاره کرد. شماری از پژوهشگران، به نقش اقتصاد بر رضایت، تأکید بیشتری می‌کنند و بر این باورند که میزان رضایت از زندگی، از راه مقایسه نیازهای افراد با دارایی‌هایشان تعیین می‌شود. هرچه این نیازها، با داشته‌ها، همخوانی یا انطباق بیشتری داشته باشد، رضایت افراد از زندگی نیز، در سطح بالاتری قرار می‌گیرد. ولی اگر نیازها، افزون بر داشته‌ها باشد، باعث ناراضیاتی می‌شود (۲۹).

این در حالی است که رضایت شغلی و رضایت از زندگی، تنها در برگیرنده ویژگی‌های اقتصادی نیست؛ به‌گونه‌ای که شماری از پژوهشها، نمایانگر نموده‌های فردی و روانشناختی رضایت از زندگی است. به‌دیگر سخن، روابط عاطفی انسان با محیط زندگی و اطرافیان و واکنشها در برابر آنها، یک سلسله پاسخ ساده و مستقیم به محرکها نیست. این پاسخها، از میانجی‌های گوناگونی، گذر می‌کند. بر پایه نظریه مازلو (روانشناس)، نیازهای فیزیکی، امنیت، محبت، احساس تعلق و عزت نفس و تحقق خویشتن، سلسله مراتب نیاز افراد را تشکیل می‌دهند که ارضای هر یک از آنها برای انسان، رضایت نسبی، به‌شمار می‌آید (۴). در مجموع، رضایت از شغل و زندگی بسیار پیچیده است و متغیرهای گوناگون، در زمانها و مکانهای ناهمگون، بر رضایت از شغل و زندگی، اثرهای ناهمسانی دارند.

در راستای اهمیت آنچه گفته شد، هدف کلی این پژوهش و مقاله نیز، بررسی «کارکرد پرداخت بیمه» بر «رضایت شغلی» و «رضایت از زندگی» کشاورزان گندمکار در مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی استان فارس است. هم‌راستا با این هدف کلی، هدفهای اختصاصی نیز، به شرح زیر است:

- توصیف وضعیت خرید بیمه در میان گندمکاران، به تفکیک مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی استان فارس؛
- بررسی نگرش گندمکاران پیرامون بیمه، به تفکیک مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی؛
- بررسی رابطه نگرش پیرامون بیمه با رضایت از زندگی و رضایت شغلی در مناطق پنج‌گانه توسعه‌یافتگی.

روش و ابزارهای پژوهش

پژوهش پیش‌رو، از دیدگاه هدف، کاربردی است؛ زیرا به دنبال تبیین کردن تأثیر کارکردهای بیمه بر رضایت از «زندگی» و «شغل» در میان گندمکاران و ارائه راهکار به برنامه‌ریزان کشاورزی است. برای این منظور، از روش پژوهش توصیفی و همبستگی، بهره‌گرفته شد. جامعه آماری تحقیق نیز، همگی گندمکاران استان فارس، به تعداد ۹۰۱۳۴ نفر بود. نمونه آماری نیز، برپایه جدول تعیین حجم نمونه مورگان از میان گندمکاران مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی استان فارس و به روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی، برگزیده شدند ($n=196$)؛ به گونه‌ای که هر کدام از مناطق توسعه‌یافتگی استان، یک طبقه را تشکیل می‌دادند. این روش، به دلیل هزینه کمتر، در بررسیهای گسترده، به کار برده می‌شود.

در این پژوهش، برای تعیین کردن سطح توسعه‌یافتگی شهرستانهای استان فارس بر اساس عوامل ششگانه توسعه‌یافتگی، دربردارنده: امور آموزشی، فرهنگی، ارتباطات، بهداشت و درمان، مسکونی و کالبدی، از مطالعه تحلیلی زنگی‌آبادی و اکبری (۹) بهره‌گیری شد (جدول شماره ۱). آنگاه، پس از قرار گرفتن شهرستانهای استان فارس در ۵ منطقه ناهمگون از دیدگاه سطح توسعه‌یافتگی، از هر طبقه، یک شهرستان و از هر شهرستان، یک دهستان، به‌طور تصادفی انتخاب شد. نمونه آماری هر طبقه نیز، بر اساس نسبت گندمکاران هر دهستان به کل جمعیت گندمکاران دهستانهای برگزیده در هر طبقه و برابر با داده‌های جدول شماره ۲، به دست آمد. در هر دهستان نیز، گندمکاران به شکل تصادفی برای مصاحبه انتخاب شدند.

جدول شماره ۱: درجه توسعه یافتگی شهرستانهای استان فارس بر پایه شاخص ترکیبی

شهرستان	شاخص ترکیبی	سطح توسعه یافتگی
شیراز	۴/۵۹۶۵۱	بسیار توسعه یافته
خرمبید	۳/۶۲۰۱۳	توسعه یافته
آباده	۳/۲۹۶۱۷	
ارسنجان	۳/۲۳۶۲۱	
سپیدان	۲/۵۲۸۸۵	
لامرد	۲/۴۳۳۰۵	تأحدودی توسعه یافته
ممسنی	۲/۳۴۴۹۱	
اقلید	۲/۰۲۱۸۴	
بوانات	۱/۷۸۸۸۳	
خنج	۱/۲۹۸۸۹	
لار	۰/۵۴۹۶۶	کمتر توسعه یافته
جهرم	۰/۰۹۱	
استهبان	۰/۰۱۴	
نی ریز	-۰/۱۳۵۱۴	
فیروزآباد	-۰/۸۵۷۵۹	محروم
کازرون	-۱/۱۵۲۸۵	
مهر	-۲/۰۸۲۸۱	
داراب	-۲/۵۲۳۸۵	
پاسارگاد	-۲/۵۷۹۴۱	
فسا	-۲/۶۵۰۷	
مرودشت	-۲/۷۶۳۰۷	
فیروکارزین	-۲/۹۵۵	
فراشبند	-۲/۹۵۹۵	
زرین دشت	-۴/۰۵۸۷۱	

جدول شماره ۲: توزیع حجم نمونه گندمکاران در دهستانهای برگزیده

شماره طبقه	طبقات	دهستان	شهرستان	تعداد نمونه
۱	بسیار توسعه یافته	رحمت آباد	شیراز	۲۶
۲	توسعه یافته	سورمق	آباده	۱۵
۳	تا حدودی توسعه یافته	همایجان	سپیدان	۷۰
۴	کمتر توسعه یافته	رونیز	استهبان	۱۵
۵	محروم	احمدآباد	فیروزآباد	۷۰
	مجموع			۱۹۶

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش نیز، پرسشنامه پژوهشگرساخته‌ای است که پس از انجام مطالعات کتابخانه‌ای در زمینه تحقیق، طراحی شده بود. روایی صوری پرسشنامه، از سوی متخصصان و استادان دانشگاه، بررسی و مورد تأیید قرار گرفت. برای تعیین پایایی پرسشنامه نیز، یک مطالعه راهنما در میان ۳۰ گندمکار بیرون از نمونه اصلی در شهرستانهای خرامه، کوار و مرودشت، انجام، و از آزمون آلفای کرونباخ بهره‌گیری شد و در نهایت، اصلاحات لازم، پیش از گردآوری اطلاعات، در پرسشنامه صورت پذیرفت. جدول شماره ۳، تعداد گویه‌ها و میزان آلفای کرونباخ را برای متغیرهای مورد سنجش، نشان می‌دهد.

جدول شماره ۳: تعداد گویه‌ها و ضریب آلفای کرونباخ متغیرها

متغیر	تعداد گویه‌ها	ضریب آلفای کرونباخ
نگرش به بیمه	۶	۰/۷۳
رضایت از زندگی	۱۰	۰/۶۳
رضایت شغلی	۹	۰/۸۵

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

برای برقراری ارتباط میان داده‌ها، تحلیلها و آزمون فرضیه‌ها، نخست، پرسشنامه کدگذاری شد و سپس با نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹، مورد تجزیه و تحلیل و پردازش قرار گرفت. در این مقاله، یافته‌های پژوهش، در دو بخش آماره‌های توصیفی و استنباطی ارائه می‌شود. در بخش توصیفی، برای توضیح ویژگی‌های فردی و فنی پاسخگویان نیز، آماره‌هایی مانند فراوانی، میانگین و انحراف معیار، به کار رفته و در بخش آمار استنباطی هم، برای تفسیر یافته‌های پژوهش، از آزمونهای مقایسه میانگین، همبستگی و رگرسیون چندمتغیره، بهره‌گرفته شده است.

یافته‌های پژوهش و بحث

نتایج آمار توصیفی این پژوهش نشان داد، بالاترین سطح رضایت شغلی گندمکاران، مربوط به منطقه بسیار توسعه‌یافته با میانگین (۳/۳۶)، و کمترین سطح آن، مربوط به منطقه محروم با میانگین (۱/۲۰) است. همچنین، بالاترین میانگین رضایت از زندگی، در منطقه بسیار توسعه‌یافته (۳/۶) و کمترین آن، در میان گندمکاران منطقه محروم (۱/۷۱) دیده می‌شود. بالاترین میانگین نگرش پیرامون پرداخت بیمه نیز، در منطقه بسیار توسعه‌یافته (۴/۳۳) و کمترین آن در منطقه محروم (۳/۷۷) بوده است. به‌طور کلی می‌توان گفت، رضایتمندی شغلی، رضایت از زندگی و نگرش پیرامون پرداخت بیمه، همزمان با افزایش سطح توسعه‌یافتگی، بیشتر می‌شود؛ به‌گونه‌ای که رضایت و نگرش گندمکاران مناطق «بسیار توسعه‌یافته» و «تا حدودی توسعه‌یافته» بالاتر از سه منطقه دیگر است (جدول شماره ۴).

جدول شماره ۴: ویژگیهای گندمکاران مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی

میانگین*					ویژگی
محروم	توسعه‌یافته کمتر	تا حدودی توسعه‌یافته	توسعه‌یافته	توسعه‌یافته بسیار	
۱/۲۰	۱/۶۷	۱/۷۹	۲/۱۶	۳/۳۶	رضایت شغلی
۱/۷۱	۱/۹۹	۲/۶۹	۲/۷۸	۳/۶	رضایت از زندگی
۳/۷۷	۳/۸	۳/۹۸	۴/۱	۴/۳۳	نگرش به بیمه

* میانگین: بین ۵-۱

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

همچنین، نتایج آمار توصیفی در زمینه نوع بیمه محصولات کشاورزی خریداری شده از سوی گندمکاران (جدول شماره ۵) نشان داد که در مناطق «بسیار توسعه‌یافته» و «توسعه‌یافته»، خرید بیمه توأم و تکمیلی، در مناطق «تا حدودی توسعه‌یافته» و «کمتر توسعه‌یافته»، خرید بیمه تکمیلی، و در منطقه «محروم»، خرید بیمه توأم، بیش از دیگر انواع بیمه‌ها، انجام گرفته است. انتخاب نوع بیمه نیز، به شرایط آب‌وهوایی و ویژگیهای کلی هر منطقه بستگی دارد. برپایه یافته‌ها در مناطق پنجگانه، ۴۸ فقره بیمه‌نامه از نوع تکمیلی، ۵۹ بیمه‌نامه توأم و تکمیلی و ۸۹ فقره بیمه‌نامه توأم، از سوی گندمکاران، خریداری شده است.

جدول شماره ۵: توصیف بیمه گندم آبی در مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی

کل	بیمه			منطقه
	توأم	توأم و تکمیلی	تکمیلی	
۲۶	۳	۲۰	۳	بسیار توسعه یافته
۱۵	۱	۱۲	۲	توسعه یافته
۷۰	۱۴	۲۴	۳۲	تا حدودی توسعه یافته
۱۵	۱	۳	۱۱	کمتر توسعه یافته
۷۰	۷۰	—	—	محروم
۱۹۶	۸۹	۵۹	۴۸	مجموع

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

مقایسه میانگین نگرش پیرامون پرداخت بیمه در مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی نتایج مقایسه میانگین نگرش گندمکاران مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی پیرامون پرداخت بیمه، در جدول شماره ۶، ارائه شده است. نتایج تحلیل واریانس یکطرفه نشان داد که اختلاف معنیداری میان مناطق، در زمینه نگرش نسبت به پرداخت بیمه وجود دارد ($F=13/20, p=0/001$). بر اساس نتایج آزمون تعقیبی LSD، بین دو منطقه «بسیار توسعه‌یافته» و «توسعه‌یافته» از یکسو، و مناطق «تا حدودی توسعه‌یافته»، «کمتر توسعه‌یافته» و «محروم»، از دیگر سو، اختلاف معنیداری وجود دارد.

جدول شماره ۶: مقایسه میانگین نگرش پیرامون پرداخت بیمه در مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی

متغیر	مناطق	میانگین ^۰	انحراف معیار	F	Sig
نگرش نسبت به بیمه	بسیار توسعه یافته	۴/۳۳ ^a	۰/۳۵	۱۳/۲۰	۰/۰۰۱
	توسعه یافته	۴/۱ ^a	۰/۲۶		
	تا حدودی توسعه یافته	۳/۹۸ ^b	۰/۳۱		
	کمتر توسعه یافته	۳/۸ ^b	۰/۵۰		
	محروم	۳/۷۷ ^b	۰/۴۹		

^a میانگین: بین ۵-۱

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

همبستگی متغیرهای پژوهش، با رضایت از زندگی و رضایت شغلی

چنانکه نتایج آزمون همبستگی در جدول شماره ۷، نشان می‌دهد، میان سن و تحصیلات با

رضایت از شغل و زندگی، رابطه معنیداری وجود ندارد؛ ولی رابطه میان تعداد اعضای خانواده و رضایت از زندگی و شغل، منفی و معنیدار است. به دیگر سخن، با افزایش تعداد افراد خانوار، میزان رضایتمندی از زندگی و شغل نیز، کاهش می‌یابد.

همچنین، نگرش پیرامون پرداخت بیمه، دارای رابطه مثبت و معنیداری با رضایت از زندگی است ($p=0.003$, $r=0.31$). به دیگر سخن، هرچه گندمکاران، نگرش مثبت‌تری به پرداخت بیمه داشته باشند، رضایت از زندگی آنها نیز، بیشتر است. رابطه نگرش به پرداخت بیمه و رضایت شغلی نیز، در میان گندمکاران، مستقیم و معنیداری بود ($p=0.02$, $r=0.35$) که نشان می‌دهد، با افزایش و بهبود نگرش به بیمه، رضایتمندی شغلی نیز، افزایش می‌یابد. نتایج آزمون همبستگی نیز نشان می‌دهد، میان دو متغیر رضایت از زندگی و رضایتمندی شغلی، رابطه مثبت و معنیداری وجود دارد ($p=0.01$, $r=0.44$).

جدول شماره ۷: همبستگی متغیرهای پژوهش با رضایت از زندگی و شغلی

رضایت شغلی		رضایت از زندگی		متغیر
سطح معنیداری	همبستگی	سطح معنیداری	همبستگی	
۰/۱۸	۰/۲۱۱	۰/۲۱	۰/۱۶۵	سن
۰/۰۶	۰/۲۳	۰/۰۷	۰/۲۳	سطح تحصیلات
۰/۰۱	-۰/۱۸	۰/۰۳	-۰/۱۵۹	تعداد اعضای خانواده
۰/۰۲	۰/۳۵	۰/۰۰۳	۰/۳۱	نگرش نسبت به بیمه

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

سازه‌های مؤثر بر رضایت از زندگی

در این پژوهش، برای بررسی تأثیر متغیرهای مستقل بر رضایت از زندگی، آزمون آماری رگرسیون چندمتغیره به شیوه همزمان انجام گرفته است. نتایج تحلیل رگرسیون که در سطح ۹۹ درصد معنیدار بود، نشان داد که سه متغیر رضایت شغلی، نگرش پیرامون پرداخت بیمه و تعداد اعضای خانواده می‌توانند، ۷۴ درصد از تغییرات رضایت از زندگی را پیش‌بینی کنند. با توجه به مقدار ضریب استاندارد شده (Beta) نیز نمایان شد که افزایش یک انحراف استاندارد در متغیرهای رضایت شغلی، نگرش پیرامون پرداخت بیمه و تعداد اعضای خانواده، به ترتیب، سبب افزایش ۰/۸۱۶، ۰/۰۶۴، ۰/۰۲۴ انحراف استاندارد در رضایت از زندگی در میان گندمکاران پرداخت‌کننده بیمه می‌شود (جدول شماره ۸). برپایه اطلاعات به‌دست‌آمده و معنیدار بودن مدل نهایی، معادله خط رگرسیون را می‌توان به شکل رابطه شماره ۱، برآورد کرد:

$$Y = 0.17/1 + 0.12/0 \cdot X_1 + 0.02/0 \cdot X_2 + 872/0 \cdot X \quad (1)$$

که در آن، Y رضایت از زندگی (متغیر وابسته)، X_1 تعداد اعضای خانواده، X_2 نگرش به بیمه و X_3 رضایت شغلی (متغیرهای مستقل) است.

جدول شماره ۸: تأثیر متغیرهای مستقل بر رضایت از زندگی به شیوه رگرسیون همزمان

Sig	t	Beta	B	متغیرهای مستقل	
۰/۰۰۰	۰/۰۴۳	-	۱/۰۱۷	Constant	-
۰/۰۰۱	۰/۰۸۳	۰/۰۲۴	۰/۰۱۲	تعداد اعضای خانواده	X_1
۰/۰۰۱	۰/۵۶۶	۰/۰۶۴	۰/۱۰۲	نگرش به بیمه	X_2
۰/۰۰۰	۰/۱۲۰	۰/۸۱۶	۰/۷۸۲	رضایت شغلی	X_3
F=۶۹/۴۱۴		Sig=۰/۰۰۱	R=۰/۸۶	$R^2=۰/۷۴$	

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

سازه‌های مؤثر بر رضایت شغلی

به منظور تبیین میزان تغییرات و تعیین معادله تخمین سازه‌های مؤثر بر رضایت شغلی، متغیرهای مستقل دارای همبستگی معنیدار با متغیر وابسته، وارد تحلیل رگرسیون به شیوه همزمان شدند. نتایج به دست آمده نشان داد که متغیرهای تعداد اعضای خانواده، نگرش پیرامون پرداخت بیمه و رضایت از زندگی، به‌طور همزمان ۷۳/۹ درصد از تغییرات رضایت شغلی را پیشبینی می‌کنند (جدول شماره ۹).

جدول شماره ۹: تأثیر متغیرهای مستقل بر رضایت شغلی به شیوه رگرسیون همزمان

Sig	t	Beta	B	متغیرهای مستقل	
۰/۰۰۱	۰/۰۲۳	-	-۰/۹۸۳	Constant	-
۰/۰۰۰	۰/۳۵۵	۰/۰۳۹	۰/۰۲۰	تعداد اعضای خانواده	X_1
۰/۰۰۱	۰/۸۱۶	۰/۰۱۰	۰/۰۱۶	نگرش به بیمه	X_2
۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۸۳۵	۰/۸۷۲	رضایت از زندگی	X_3
F=۶۷/۳۰۳		Sig=۰/۰۰۱	R=۰/۸۵۹	$R^2=۰/۷۳۹$	

برگرفته از: یافته‌های پژوهش

مقدار ضریب استاندارد شده (Beta) نشان می‌دهد که افزایش یک انحراف استاندارد در متغیرهای رضایت از زندگی، تعداد اعضای خانواده و نگرش پیرامون پرداخت بیمه، به ترتیب، سبب افزایش ۰/۸۳۵، ۰/۰۳۹ و ۰/۰۱۰ انحراف استاندارد در رضایت شغلی پرداخت‌کنندگان بیمه می‌شود. با توجه به معنیدار بودن مدل نهایی رگرسیون چندمتغیره، معادله خط رگرسیون را می‌توان به شکل رابطه شماره ۲، تخمین زد:

$$Y = -983/0 + 0.2/0 \cdot X_1 + 0.16/0 \cdot X_2 + 872/0 \cdot X_3 \quad (2)$$

که در این معادله، Y رضایت شغلی (متغیر وابسته)، X_1 تعداد اعضای خانواده، X_2 نگرش به بیمه و X_3 رضایت از زندگی (متغیرهای وابسته) است.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

بخش کشاورزی و فعالیتهای وابسته به آن، به‌شدت در دسترس خطرهای گوناگون و پیشبینی‌ناشدنی است (۱۲). به همین دلیل، کشاورزان باید از هرگونه امکانات مادی و معنوی برای پیشگیری از خطرها و کاهش اثرهای آنها بر زندگی خود، استفاده کنند (۱۳). برپایه الگوی هرمی سلسه مراتب نیازهای مازلو، انسان هیچگاه در یک حالت رضایت کامل و مطلق قرار نمی‌گیرد و برآورده کردن هریک از آن نیازها، نیاز بعدی را به دنبال می‌آورد (۳). بنابراین، آنچه پدید می‌آید، رضایت نسبی است که مرحله به مرحله، و پس از آنکه یکی برآورده شود، پدیدار می‌شود. بر پایه ساختار این هرم، پس از نیازهای فیزیولوژیک، نیازهای ایمنی، مانند نداشتن ترس از خطرهای جانی، نگران اکنون و آینده نبودن از راه داشتن بیمه، بازنشستگی و حقوق و درآمد بسنده، قرار دارد.

از همین‌رو، برگزیدن سازوکارهای ایمنی، مانند بیمه، مؤثرترین عاملی است که می‌تواند کشاورز و محصولاتش را در برابر سوانح و بلاهای طبیعی، به‌گونه‌ای مطلوب، حمایت کند و برای وی، امنیت فراهم سازد و به توسعه هماهنگ و پایدار روستایی کمک کند. نتایج آزمون همبستگی در این پژوهش، نشان داد که میان سن و تحصیلات با رضایت از شغل و زندگی، رابطه معنیداری وجود ندارد. اگرچه تحصیلات، از عوامل مهم شکل‌دهنده مسیر زندگی شخصی و حرفه‌ای، کسب درآمد و وجهه اجتماعی و در نهایت، رضایت شغلی، بویژه در جوامع پیشرفته است؛ ولی این دو متغیر در مورد گندمکاران پرداخت‌کننده بیمه، همبستگی معنیداری با رضایت از زندگی و رضایت شغلی نداشت. در این زمینه، می‌توان از سطح تحصیلات کمابیش همسان گندمکاران، به‌عنوان یکی از علتهای اصلی، نام برد. این در حالی است که میان تعداد اعضای خانواده و هریک از موارد رضایت زندگی و شغلی، رابطه منفی و معنیداری دیده می‌شود که با نتایج پژوهشهای منصوریان و لهسایی‌زاده (۱۷) و قلی‌زاده و شیرانی (۱۵) همخوانی دارد. همچنین، نتایج آزمون همبستگی، نمایانگر آن است که میان دو متغیر رضایت از زندگی و رضایت شغلی نیز، رابطه مثبت و معنیداری وجود دارد. این یافته نیز، با نتایج پژوهشهای زکی (۸)، اسپکتر (۳۱)، مک‌لانتاش (۲۶) و دایر و فتر (۱۹) همخوانی دارد. سرانجام اینکه، نتایج پژوهش پیش‌رو، نشان داد که میان نگرش پیرامون پرداخت بیمه با هر دو متغیر رضایت شغلی و رضایت از زندگی، رابطه مثبت و معنیداری وجود دارد؛ زیرا بیمه محصولات کشاورزی، از جمله محصول اساسی و راهبردی گندم، باعث امنیت روانی و در نتیجه، رضایت از شغل و رضایت از زندگی می‌شود. بی‌گمان، کاهش ریسک و نبود اطمینان در این بخش را نمی‌توان تنها از نظام بیمه کشاورزی انتظار داشت.

تحلیل واریانس یکطرفه نیز نشان داد که میانگین هریک از موارد رضایت شغلی و رضایت از زندگی، با نگرش به پرداخت بیمه در میان مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی، تفاوت معنی‌داری دارد و این دو میانگین در مناطق «بسیار توسعه‌یافته» و «توسعه‌یافته» بیش از دیگر مناطق است؛ بنابراین، برنامه‌ریزی برای توسعه امور آموزشی، فرهنگی، ارتباطات، بهداشت و درمان، کالبدی و مسکونی مناطق محروم روستایی، باعث ترغیب و استقبال بیشتر کشاورزان این مناطق از سازوکار یا مکانیسم امنیتی بیمه می‌شود که در نهایت، به رضایت شغلی و رضایت از زندگی آنان در مناطق محروم نیز، خواهد انجامید. در این راستا، همکاری و مشارکت بانک کشاورزی، کارشناسان بیمه، کارشناسان ترویج کشاورزی با گندمکاران، برای شناخت و انتخاب سازوکار امنیتی بیمه در رویارویی با شرایط پیچیده و متغیر محیطی، یک بایستگی یا ضرورت است.

بنابراین، پایداری بیمه در گرو افزایش پذیرش و تداوم آن از سوی کشاورزان، بویژه در مناطق توسعه‌نیافته و محروم است. نپذیرفتن بیمه از سوی کشاورزان فقیر و خرده‌پا یا تداوم ندادن بیمه از سوی آنان، می‌تواند زمینه‌ساز ناپایداری تولید محصول راهبردی گندم شود. یافته‌های کرمی و همکاران (۱۶) نیز نشان می‌دهد که روند بیمه محصولات کشاورزی، دوگانگی موجود در بخش کشاورزی را در مناطق زیر پوشش، افزایش می‌دهد. به سخن دیگر، در مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی استان فارس، کشاورزانی که محصولات خود را بیمه می‌کنند و از مزایای آن بیشتر بهره‌مندند، از قشر برخوردارتر جامعه هستند و کشاورزان ساکن مناطق توسعه نیافته و محروم، نگرش ضعیف‌تری به بیمه محصولات کشاورزی دارند. از این نظر، توان مالی و اقتصادی آنان به‌طور پیوسته در رویارویی با بحرانها و مخاطره‌های کشاورزی، کاهش خواهد یافت.

بنابراین، پایداری نظام بیمه محصولات کشاورزی، به‌عنوان مهمترین سازوکار حمایتی کشاورزان، باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. پیشنهاد پایداری نظام بیمه محصولات کشاورزی، آسانسازی پذیرش این راهکار حمایتی از سوی طیف گسترده کشاورزان، بویژه در مناطق کمتر توسعه یافته و محروم استان فارس است. همچنین، نظام بیمه محصولات کشاورزی، در صورتی می‌تواند از روندی پایدار برخوردار باشد که نخست، به تقویت رابطه آن با رضایتمندی شغلی و زندگی در سطوح مختلف توسعه‌یافتگی بپردازد و سپس، با برنامه‌های بهبودیابنده، بازدارنده‌های (موانع) پذیرش بیمه را از پیش رو بردارد. به همین دلیل، مدیران و بهره‌برداران باید به‌گونه‌ای آماده شوند که انتخاب سازوکار امنیتی بیمه را در محیط‌های کشاورزی، هماهنگ با وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی افراد، بهبود بخشند؛ به‌گونه‌ای که کشاورزان بتوانند، با نگاهی کل‌گرایانه و آینده‌نگر، روند وقایع را به شیوه‌ای ترسیم کنند که آماده مدیریت تغییرات محیطی خود باشند و این به معنای آماده‌سازی یا مهیاسازی است (۱۰). در پایان نوشتار، برپایه آنچه گفته شد رهیافت مهیاسازی برای ترویج پایدار سازوکار امنیتی بیمه گندمکاران استان فارس، در جدول شماره ۱۰ ارائه شده است.

جدول شماره ۱۰: توصیف عناصر رهیافت مهیاسازی ترویج سازوکار امنیتی بیمه در میان گندمکاران استان فارس

عناصر	توصیف
پیش فرض	در رویارویی با آسیب‌های گوناگون و پیش‌بینی‌ناپذیر و پیامدهای آن، فعالان بخش کشاورزی، باید شیوه دستیابی به دانش را برای روبه‌رو شدن با شرایط متغیر و چالش با تحولات جاری و آینده، به دست آورند و با تصمیمگیری بهینه، برای آینده برنامه‌ریزی کنند. نتایج این برنامه‌ریزی باعث ثبات نسبی قیمت‌ها، بهبود کیفیت زندگی، کاهش مهاجرت از روستا و افزایش روحیه تعاون و همکاری گندمکاران می‌شود. انتخاب سازوکار امنیتی مناسب مانند بیمه، به‌منظور افزایش رضایت شغلی و زندگی کشاورزان از راه ترغیب آنان به سرمایه‌گذاری در فعالیتهای کشاورزی، ترویج روش‌های نوین کشت و به‌زرایی گندم و افزایش روحیه ریسک‌پذیری و خوداتکایی گندمکاران بویژه در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته، نتیجه برجسته این برنامه است.
مخاطبان	در مرحله نخست، مخاطبان عمده این رهیافت، گندمکاران، بویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته و محروم استان فارس هستند. در مرحله دوم، افراد دست‌اندرکار سازمان جهاد کشاورزی، بانک کشاورزی و بیمه قرار دارند.
هدف	آشنایی مخاطبان با ویژگی‌هایی که می‌تواند آنها را برای تصمیمگیری در شرایط پیچیده و نامتعادل و کنترل شرایط پیش‌بینی نشده و ناپایدار، یاری کند تا سازوکار امنیتی هماهنگ یا متناسب با شرایط خود را انتخاب کنند و برای تأمین رضایت از زندگی و رضایت شغلی، خویشتر را توانمند سازند. همچنین، گندمکاران با انواع بیمه‌نامه گندم و انتخاب نوع بیمه متناسب با شرایط مزرعه آشنا شوند.
برنامه‌ریزی	همکاری و مشارکت بانک کشاورزی، کارشناسان بیمه، کارشناسان ترویج و گندمکاران در انتخاب سازوکار امنیتی بیمه برای رویارویی با شرایط پیچیده و متغیر محیطی. مهم‌ترین موضوعهای برنامه‌ریزی این رهیافت عبارت است از: ۱. اجرای برنامه‌های ترویجی در مناطق روستایی هنگام فروش بیمه‌نامه، ۲. متناسب‌سازی حق‌بیمه با وضعیت اقتصادی و تولیدی گندمکاران مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی، ۳. پرداخت عادلانه، سریع و بموقع خسارت و آشناسازی کشاورزان با فرایند قانونی دریافت آن، کوتاه کردن مراحل اداری و کاستن از دفعات مراجعه کشاورز به بانک برای دریافت خسارت، ۴. وجود کارشناسان با تجربه و متعهد، آموزش روانشناسی رفتار و آگاه کردن آنان از وضعیت روانی افراد خسارت‌دیده، ۵. انتخاب کارگزاران خصوصی بیمه متناسب با ویژگیهای فرهنگی مناطق و مورد پذیرش بیشتر مردم و مستقر در مناطق نزدیک به روستا.
اجرا	اجرای این رهیافت با بررسی میزان آشنایی کارکنان و مدیران از ابعاد رضایت زندگی و شغلی و کارکردهای مختلف اقتصادی و اجتماعی بیمه محصولات کشاورزی، آغاز می‌شود و با ارائه برنامه‌های آموزشی و توانمندسازی کارشناسان و گندمکاران برای رویارویی با شرایط پیچیده محیطی و آگاه ساختن آنان از نقش متغیرهای فردی، اجتماعی و اقتصادی در رضایت از زندگی و شغلی ادامه می‌یابد.
منابع مورد نیاز	۱. منابع انسانی (کارشناسان ترویج، برنامه‌ریزان آموزشی، کارشناسان بیمه، بانک کشاورزی و گندمکاران) آگاه از ناپایداری‌های محیطی، آشنا به نقش انسان در تحولات درازمدت و نیز، اهمیت بیمه در کاهش چالش‌ها و دشواریهای مناطق روستایی، ۲. برنامه و بودجه مناسب و منابع اطلاعاتی به‌روز برای توانمندسازی گندمکاران.
سنجش موفقیت	۱. افزایش رضایت زندگی و شغلی بیمه‌گذاران گندم مناطق پنجگانه توسعه‌یافتگی استان فارس، ۲. افزایش درک شرایط متغیر و تشخیص روند تحولات اجتماعی و سازمانی از سوی مدیران و کارشناسان ترویج کشاورزی، بانک کشاورزی و بیمه، ۳. افزایش مشارکت گندمکاران در عقد قرارداد بیمه گندم برای ایجاد رضایت آنها و افزایش توان سازگاری‌پذیری یا انطباق‌پذیری.

منابع:

۱. آرکایل، م. (۱۳۸۳)، روانشناسی شادی، ترجمه مسعود گوهری‌انارکی، حمید طاهر نشاط‌دوست، حسن پالاهنگ و فاطمه بهرامی، اصفهان: انتشارات جهاد دانشگاهی.
۲. ایروانی، م. دربان آستانه. ع. (۱۳۸۳)، «اندازه‌گیری، تحلیل و تبیین پایداری واحدهای بهره‌برداری (مطالعه موردی گندمکاران استان تهران)»، فصلنامه علوم کشاورزی ایران، ۱۳:۵۲-۳۹.
۳. بخشی جهرمی، ا. (۱۳۸۸)، «برنامه‌ریزی ترویج و مشارکت مردم»، ماهنامه جهاد، ۲۵، ۳۲-۲۲.
۴. ثنایی، ب. (۱۳۷۷)، روان‌درمانی و مشاوره گروهی، تهران: انتشارات مهر.
۵. جزایری، م. (۱۳۷۹)، «آثار گسترش صنعت بیمه بر واردات و شاخص قیمت‌ها»، فصلنامه صنعت بیمه، ۹:۴، ۲۲-۵.
۶. جهانگرد، ا. (۱۳۸۹)، «نقش بیمه در ایجاد امنیت اقتصادی ایران»، مجله برنامه و بودجه، ۲۲، ۶۶-۵۱.
۷. چیذری، م. قلاوند، ک. فعلی، س. بقایی، م. (۱۳۸۵)، «بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه محصولات کشاورزی در میان گندمکاران استان فارس»، فصلنامه پژوهشی بیمه و کشاورزی، ۱۱، ۶۸-۴۹.
۸. زکی، م. ع. (۱۳۸۶)، «اعتباریابی مقیاس چندبعدی رضایت از زندگی دانش‌آموزان»، فصلنامه روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۱:۱۳، ۵۷-۴۹.
۹. زنگی‌آبادی، ع. اکبری، م. (۱۳۹۰)، «ارزیابی و تحلیل میزان توسعه‌یافتگی شهرستان‌های استان فارس»، فصلنامه محیط‌شناسی، ۳۷:۳۷، ۱۲۲-۱۱۳.
۱۰. شاه‌ولی، م. منفرد، ن. (۱۳۸۰)، «رهیافت سیاست‌سازی ترویج کشاورزی برای توسعه انسانی در قرن ۲۱»، مجله جهاد، ۲۴۵، ۱۵-۶.
۱۱. شفیع‌آبادی، ع. (۱۳۹۰)، نظریه‌های راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای و نظریه‌های انتخاب شغل، تهران: انتشارات رشد.
۱۲. شیرزاد، ح. (۱۳۸۲)، «برآوردن نیازهای واقعی کشاورزان در مدیریت بیمه محصولات زراعی و دامی»، فصلنامه روستا و توسعه، ۲:۶، ۱۱۵-۸۳.
۱۳. عبادی‌بشیر، م. (۱۳۸۸)، «بررسی حقوقی بیمه محصولات کشاورزی»، فصلنامه صنعت بیمه، ۲۴:۲، ۱۸۶-۱۵۷.
۱۴. عظیمی‌هاشمی، م. (۱۳۸۳)، «رضایت از زندگی و دینداری در بین دانش‌آموزان دوره متوسطه (شهرهای فردوس، درگز و برخی نواحی آموزشی مشهد)»، فصلنامه علوم اجتماعی، ۳:۱، ۱۱۶-۸۳.
۱۵. قلی‌زاده، ا. و شیرانی، ع. (۱۳۸۹)، «رابطه بین عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و اقتصادی با میزان رضایت از زندگی سالمندان اصفهان»، مجله جامعه‌شناسی کاربردی، ۳۷:۲۱، صص ۸۲-۶۹.
۱۶. کریمی، ع. زمانی، غ. م. کشاورز، م. (۱۳۸۶)، «پایداری نظام بیمه محصولات کشاورزی»، فصلنامه پژوهشی بیمه و کشاورزی، ۱۴:۳۱-۳.
۱۷. منصوریان، م. ک. لپسائی‌زاده، ع. (۱۳۷۷)، «بررسی رضایت شغلی در رابطه با عوامل اقتصادی - اجتماعی و جمعیتی، مطالعه موردی: یکی از سازمان‌های استان فارس»، فصلنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۳، ۱۲۱-۸۷.
۱۸. نعمی، ا. پزشکی‌راد، غ. چیذری، م. (۱۳۸۸)، «عوامل فردی، آموزشی و ترویجی مؤثر بر نگرش گندمکاران استان زنجان نسبت به بیمه محصولات کشاورزی»، فصلنامه پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی، ۹، ۶۱-۵۱.

20. Diener, E. Emmons, R. A. Larsen, R. J. & Griffin, S. (1985), "The satisfaction with life scale", *Journal of Personality Assessment*, 49(1):71-75.
21. Diener, E. (2000), "Subjective well-being: The science of happiness and a proposal for a national index", *American Psychologist*, 55(1):34-43.
22. Feldman, D. & Arnold, H. (1983), "Manahan individual and group behavior in organization Japan", *Education and Extension*, 4(1): 29-38.
23. George, L.K. (1981), "Subjective well-being: conceptual and methodological issues", *Annual Review of Gerontology and Geriatrics*, 2:345-382.
24. Gibson, D. M. (1986), "Interaction and well-being: is it quantity or quality that counts?", *International Journal of Aging and Human Development*, 24(1):29-40.
25. Lock, J., (2000), "Job satisfaction of quick service restaurant employee", *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 27:125-136.
26. McIntosh, C. N. (2001), "Report on the construct validity of the temporal satisfaction with life scale", *Social Indicators Research*, 54(1):37-56.
27. Myers, D. G. & Diener, E. (1995), "Who is happy?", *Psychological Science*, 6(1):10-19.
28. Nelson, C. H. & Lochman, E. T. (2006), "Further toward a theory of agricultural insurance", *American Journal of Agricultural Education*, 69(3):523-531.
29. Ozer, M. Kara, B. & Ozlem, O. S. (2003), "Satisfaction of life elderly individuals", *Turkish Journal of Geriatrics*, 2:82-98.
30. Poloma, M. M. & Pendleton, B. F. (1990), "Religious domains and general well-being", *Social Indicators Research*, 22(3):255-276.
31. Spector, P. (2011). "Development of the work locus of control scale", *Journal of Organizational Psychology*, 61,335-340.
32. Vemuri, A. W & Costanza, R. (2006), "The role of human, social, built, and natural capital in explaining life satisfaction at the country level: Toward a National Well-Being Index (NWI)", *Ecological Economics*, 58:119-133.
33. Willits, F. K., & Crider, D. M. (1988), "Religion, race and psychological well-being", *Journal of the Scientific Study of Religion*, 23:351-362.

Study of Insurance Safety Mechanism Performances among Wheat Producers in Five-level Development Regions in Fars Province

Dr. M. Shahvali*, P. Khalighzadeh** & Gh. Karami***

Abstract

Farmers are extremely vulnerable to enormous and unpredictable risks. Therefore, farmers are faced with various insecurities in one way or another. They use different mechanisms for their safety. For this purpose, fairly wide ranges of risk management plans are proposed. For example, wheat producers in Fars province use insurance safety mechanism performances which leads to job and life satisfaction. A descriptive-dependent method of study with a 196 sample population was carried out to evaluate insurance safety mechanism performances among wheat producers in five-level development regions. Data were collected with questionnaire. It was validated with specialists and a pilot study ($\alpha=0.63-0.85$). The results revealed that: "positive wheat producers' attitudes toward insurance payment" lead to "job" and "life" satisfaction significantly. These results are more significant in "fairly developed" and "well developed" regions. To encourage those farmers in poor and less developed regions, some suggestions are presented at the end.

Keywords:

Agriculture Insurance, Insurance Safety Mechanism Performances, Job Satisfactions, Life Satisfactions, Wheat Producers, Fars Province.

* Professor of Department of Agricultural Extension and Education, Shiraz University.

** M.Sc. Graduate, Department of Agricultural Extension and Education, Shiraz University.

*** PhD. Student of Department of Agricultural Extension and Education, Shiraz University.

